

วิชาศิลปะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

หน่วยที่ ๑ พื้นฐานด้านทัศนศิลป์

๑. เส้นในภาพวาด

สามารถใช้หนังสือศิลปะ ประกอบบทเรียนได้ แต่เนื้อหาในหนังสือจะน้อยมากและไม่ละเอียดเท่าที่ควรจึงให้ดูไฟล์งานของครูประกอบ

สาระสำคัญ เส้นเป็นพื้นฐานสำคัญของการวาดภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของเส้นต่าง ๆ ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ (K)
๒. วาดภาพโดยใช้เส้นลักษณะต่าง ๆ (P)
๓. ชื่นชมผลงานการวาดภาพโดยใช้เส้นลักษณะต่าง ๆ (A)

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูเล่านิทานเรื่อง ลิงน้อยแสนซน พร้อมวาดภาพประกอบบนกระดาน ดังตัวอย่าง

“กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีลิงน้อยตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่ากับพ่อ แม่ วันหนึ่งพ่อแม่ของลิงน้อยออกไปหาผลไม้ในป่าใหญ่ ปล่อยให้ลิงน้อยอยู่ลำพัง ขณะที่ลิงน้อยคอยพอกับแม่กลับมา นั้น นึกสนุกขึ้นมา อยากออกไปเล่นในป่าเพื่อหาประสบการณ์ จึงได้วิ่งเข้าไปในป่า ลิงน้อยวิ่งไปเรื่อย ๆ ผ่านเนินสูง (ครูวาดเส้นโค้งเป็นเนินสูง) ผ่านเส้นทางขรุขระ (ครูวาดเส้นโค้งต่อเนื่อง) ผ่านทางเรียบ (ครูวาดเส้นตรงแนวนอน) ลิงน้อยวิ่งไปเรื่อย ๆ เห็นฝูงสัตว์ (ครูวาดภาพสัตว์) ต้นไม้ (ครูวาดภาพต้นไม้) และดอกไม้มากมาย (ครูวาดภาพดอกไม้) เกิดความตื่นเต้นและเพลิดเพลินจนลืมนึกไปว่าตนเองได้วิ่งมาไกลจากที่พักมากแล้ว เมื่อรู้สึกเหนื่อย จึงนั่งพัก มองซ้ายแลขวา และแล้วลิงน้อยก็รู้ว่าตนเองหลงทางซะแล้ว ลิงน้อยเกิดความกลัว ไม่รู้จะทำอย่างไร ลิงน้อยมองไปที่ต้นไม้ นึกขึ้นได้ว่าหากปีนต้นไม้ขึ้นไปจนถึงยอด คงจะมองเห็นที่พักที่ตนเองอยู่เป็นแน่แท้ เมื่อคิดได้เช่นนั้น ลิงน้อยไม่รอช้า รีบปีนต้นไม้ขึ้นไปจนถึงยอดไม้ (ครูใช้ชอล์กเขียนกระดานทำท่าให้ขึ้นไปบนต้นไม้ที่วาดเอาไว้) แล้วสอดสายสายตามองหาที่พักของตนเอง แต่ก็มองไม่เห็น ทันใดนั้น กิ่งไม้ที่ลิงน้อยจับอยู่รับน้ำหนักของลิงน้อยไม่ไหว จึงหักลงมา (ครูวาดภาพกิ่งไม้หัก) ทำให้ลิงน้อยตกจากต้นไม้ทันที พ่อแม่ของลิงน้อยที่กำลังออกมาตามหาลิงน้อยที่

หายไปตามพบเข้าพอดี ลิงน้อยร้องไห้เพราะความเจ็บ และได้สัญญากับพ่อและแม่ว่าจะไม่ออกมาในป่าผู้เดียวอีกแล้ว”

๒. นักเรียนร่วมกันสนทนาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานลิงน้อยแสนซน โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

 เพราะเหตุใดลิงน้อยจึงหลงป่า (ตัวอย่างคำตอบ เพราะความอยากรู้อยากเห็น เพราะหนีพ่อกับแม่ออกไปเที่ยวในป่า)

 ลิงน้อยต้องพบกับอะไรบ้างในการเดินทาง (ตัวอย่างคำตอบ ถนนที่มีมีผิวขรุขระ สัตว์ต่าง ๆ ต้นไม้ ดอกไม้)

 ผลของความซนทำให้เกิดอะไรขึ้นกับลิงน้อย (ตัวอย่างคำตอบ หลงป่า ปีนต้นไม้แล้วกิ่งไม้หักทำให้ตกต้นไม้)

 ถ้านักเรียนเป็นลิงน้อย นักเรียนจะอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ไม่หนีไปเที่ยวคนเดียว) ครูให้นักเรียนดูภาพต่าง ๆ ที่ครูวาดบนกระดานในขณะที่เล่าเรื่อง จากนั้นนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

 ภาพที่ครูวาดในขณะที่เล่านิทานมีภาพอะไรบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ ภาพเนินสูง ภาพเส้นทางขรุขระ ภาพสัตว์ ภาพต้นไม้ ภาพดอกไม้ ภาพกิ่งไม้หัก)

 นักเรียนคิดว่าภาพต่าง ๆ ที่ครูวาด มีเส้นลักษณะอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ เส้นโค้ง เส้นตรง เส้นหยัก)

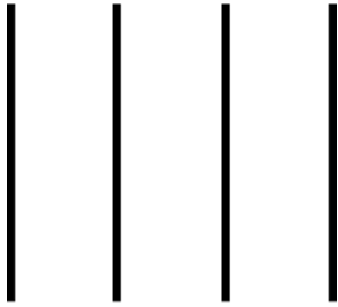
 นักเรียนคิดว่าถ้าไม่มีเส้นรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้ เราจะสามารถวาดภาพได้หรือไม่

(ตัวอย่างคำตอบ ไม่ได้)

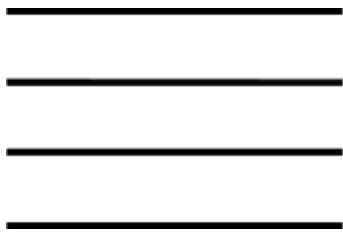
๓. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า เส้นเป็นพื้นฐานสำคัญของการวาดภาพ ถ้านักเรียนสังเกตให้ดี จะพบว่าเส้นที่ขีดเป็นเส้นตรงหรือเส้นโค้ง ล้วนแต่เป็นต้นกำเนิดของภาพต่าง ๆ ซึ่งเส้นเหล่านี้ จะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน

๔. ให้นักเรียนสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว แล้วพิจารณาว่า มีสิ่งใดบ้างที่เป็นเส้นตรง เส้นเอียง เส้นหยัก เส้นโค้ง และเส้นโค้งต่อเนื่อง สิ่งต่าง ๆ ที่มีส่วนประกอบของเส้นต่าง ๆ ให้อารมณ์และความรู้สึกอย่างไรบ้าง

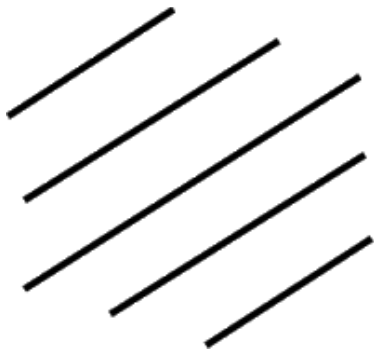
ลักษณะเส้นต่างๆ

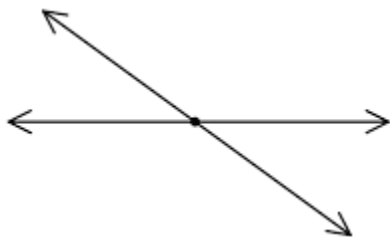
เส้นตรงแนวตั้ง ให้ความรู้สึกแข็งแรง สูงเด่น สง่างาม น่าเกรงขาม

เส้นตรงแนวอน ให้ความรู้สึกสงบราบเรียบ กว้างขวาง การพักผ่อน
หยุดนิ่ง

เส้นตรงแนวเฉียง ให้ความรู้สึกไม่ปลอดภัย การสับสน ไม่หยุดนิ่ง

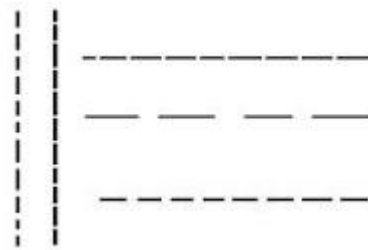
เส้นตัดกัน ให้ความรู้สึกประสานกัน แข็งแรง

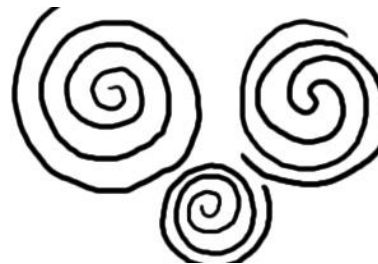
เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกอ่อนโยนนุ่มนวล

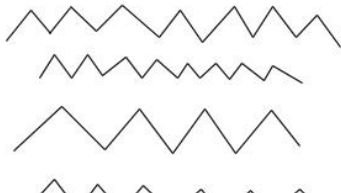
เส้นคลื่น ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวไหลเลื่อน ร่าเริง ต่อเนื่อง

เส้นประ ให้ความรู้สึกขาดหาย ลึกลับ ไม่สมบูรณ์ แสดงส่วนที่มองไม่เห็น

เส้นขด ให้ความรู้สึกหมุนเวียนนิ่ง

เส้นหยัก ให้ความรู้สึกขัดแย้ง น่ากลัว คืบคลาน แปลกตา

คำสั่งชิ้นงาน

ให้นักเรียนนำเส้นต่างๆมาวาดร่วมกันแล้วรวมพลังเป็นภาพลายเส้นที่สวยงามโดยไม่ต้องระบายสี เมื่อวาดด้วยดินสอแล้ว อนุญาตให้ลงสีไม้หรือสีเมจิกหรือปากกาตัดเส้น เพื่อให้เส้นเกิดความคมชัดสวยงามยิ่งขึ้น

กำหนดส่ง ในช่วงเรียนศิลปะ เมื่อนักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน

ตัวอย่างภาพลายเส้น

